

На основу члана 20. став 1. Закона о основној школи ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 66/94-УС, 22/02- исправка, 62/03-др. закон, 64/03др. закон, 58/04, 62/04-исправка и 101/05-др. закон),

министар просвете и спорта доноси

П Р А В И Л Н И К
О ИЗМЕНИ ПРАВИЛНИКА О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Члан 1.

У Правилнику о наставном плану и програму основног образовања и васпитања ("Службени гласник СРС - Просветни гласник", број 4/90, "Просветни гласник", бр. 2/91, 2/92, 13/93, 1/94, 5/95, 6/96, 8/97, 14/97, 10/98, 19/98, 2/00, 4/01, 4/03, 7/03, 4/04, 9/04, 12/04, 7/05 и 8/05), у Програму основног образовања и васпитања, у поглављу "Упутство за остваривање Плана и програма ваннаставних и осталих активности у основној школи", одељак "ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВОЂЕЊЕ ЕКСКУРЗИЈЕ ЗА УЧЕНИКЕ ОСНОВНИХ ШКОЛА" замењује се новим одељком "ЕКСКУРЗИЈА, ИЗЛЕТ, ЗИМОВАЊЕ, ЛЕТОВАЊЕ И КАМП", који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, а одељак "ОРГАНИЗОВАЊЕ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ ЗА УЧЕНИКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ" замењује се новим одељком "НАСТАВА У ПРИРОДИ", који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Просветном гласнику".

Број: 110-00-3925/2006-02
У Београду, 20. јуна 2006. године

МИНИСТАР

др Слободан Вуксановић

ЕКСКУРЗИЈА, ИЗЛЕТ, ЗИМОВАЊЕ, ЛЕТОВАЊЕ И КАМП

Циљ екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа

Екскурзија, излет, зимовање, летовање и кампови су ваннаставни облици образовно - васпитног рада који се остварују ван школе. Циљ је савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем, појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе, као и рекреативно-здравствени опоравак ученика.

Задаци екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа

Задаци који се остварују реализацијом програма екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа су: проучавање објекта и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота; подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Садржаји екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа

Садржаји екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа, остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе.

Програм екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа

Одељењска и стручна већа школе достављају предлог плана и програма екскурзија, излета, зимовања, летовања и кампа наставничком већу школе ради разматрања и одлучивања. Предложени план и програм разматра и на њега даје сагласност савет родитеља школе.

План и програм ових активности садржи: образовно-васпитне и здравствене циљеве и задатке, садржаје којима се постављени циљеви реализују; планирани обухват ученика; носиоце предвиђених садржаја и активности; време трајања; путне правце; техничку организацију и начин финансирања .

Извођење екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа

Носиоци припреме, организације и извођења програма и плана путовања су директор школе, стручни вођа, одељенски старешина или други наставник који је најмање једну годину реализовао наставу у одређеном одељењу. Стручног вођу путовања именује директор школе.

Одељенски старешина обезбеђује организационо-техничке услове за извођење путовања и координира реализацију садржаја и активности предвиђених планом и програмом, стара се о безбедности и понашању ученика.

Стручни вођа путовања припрема и изводи програм који се односи на остваривање постављених образовно-васпитних циљева и задатака и одговарајућих садржаја. Стручни вођа бира се из редова наставника који реализују наставне планове и програме, а који су у вези са циљевима, задацима и садржајима наведених активности.

Услови за извођење екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа

Екскурзија и излет се организују и изводе, уз претходну писмену сагласност родитеља, за најмање 70% ученика истог разреда и ако су обезбеђени одговарајући услови за остваривање циљева и задатака екскурзије и излета.

Извођење екскурзије и излета за ученике истог разреда, организује се истовремено и са истим садржајем.

Извођење зимовања, летовања и кампа, остварује се у складу са годишњим програмом рада школе уз сагласност родитеља ученика.

Ако нису испуњени наведени услови, директор школе обуставља извођење ових активности.

Припрема и извођење екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа

Путни правци, објекти, манифестације, крајеви и предели који треба да се посете, одређују се у складу са циљем и задацима путовања. Екскурзија и излет изводе се у оквиру државних граница.

За ученике од првог до четвртог разреда, школа може организовати излет (један дан), у складу са узрастом и наставним планом и програмом.

За ученике петог, шестог и седмог разреда, екскурзија може да траје до два дана.

За ученике осмог разреда екскурзија може да траје до три дана.

Излет се организује у трајању од једног дана.

Зимовања, летовања и кампови се организују за време зимског, пролетњег и летњег распуста.

Ако су екскурзија и излет организовани у време наставних дана, ови дани морају бити надокнађени у складу са школским календаром и годишњим програмом рада школе. Избор агенција ће се спроводити у складу са Законом о јавним набавкама.

Агенција мора да поседује одговарајућу лиценцу Министарства трговине туризма и услуга и да испуњава друге услове прописане Законом о туризму.

Директор је дужан да од агенције затражи документацију којом она доказује референце и искуство у ђачком и омладинском туризму.

Директор школе је дужан да запосленом који путује изда путни налог.

О висини надокнада за наставнике одлучује савет родитеља и оне се обрачунавају у бруто износу и исплаћују у складу са законом, на терет родитеља ученика који путују.

Програм путовања остварује се на основу планираних садржаја. Школе су дужне да у условима јавног позива (тендера) наведу све врсте садржаја који ће бити реализовани, тако да ће родитељи бити ослобођени било каквих накнадних издатака за време извођења путовања.

Сва предвиђена вишедневна путовања морају се уговарати на бази пуног пансиона.

Након избора агенције програм путовања и општи услови путовања се обавезно достављају родитељима на писмену сагласност.

Наведене писмене сагласности су саставни део уговора који закључује директор установе са одабраном агенцијом.

Програм путовања и општи услови путовања морају да садрже све елементе прописане Законом о туризму.

Агенција је дужна да се придржава утврђених општих услова путовања и програма путовања, јер су у њима садржани елементи уговора који се тада закључује.

Школа може да распише јавни позив (тендер) неколико месеци пре реализације екскурзије (за екскурзије планиране за прво полугодиште, у периоду фебруар-март текуће године а за екскурзије планиране за друго полугодиште, у периоду октобар-новембар претходне године).

Уговор који закључују директор школе и агенција, треба да садржи и следеће елементе:

- појединачну и укупну цену(број путника);
- начин плаћања (број рата), услове задржавања износа гаранције;
- податке о водичу;
- податке о здравственој заштити;
- податке о броју гратиса.

Саставни и обавезујући део уговора је тендер у коме су садржани сви уговорени садржаји који ће бити реализовани, програм и општи услови путовања.

Приликом закључивања уговора са агенцијом која организује превоз, директор је обавезан да обезбеди да превозник пре отпочињања путовања поднесе:

- за аутобусе који нису старији од 5 година - доказ о техничкој исправности (не старији од 6 месеци);
- за остале аутобусе – записник о извршеном техничком прегледу аутобуса (не старији од 5 дана);
- тахографске улошке за претходна два дана – за возаче који су ангажовани за превоз ученика.

Приликом уговарања путовања, директор је у обавези да обезбеди потребне услове за удобан и безбедан смештај ђака у односу на ангажовани број аутобуса и расположиви број седишта, као и да се превоз не врши ноћу, у времену од 22 до 05 часова.

Директор школе је у обавези да обавести надлежни орган унутрашњих послова о превознику, месту и времену поласка ученика, као и броју ангажованих аутобуса и броју пријављених ученика, наставног и другог особља које учествује у извођењу путовања. Орган унутрашњих послова ће извршити контролу документације о техничкој исправности возила предвиђених за превоз, најкасније 48 сати пре отпочињања путовања.

Директор или стручни вођа неће дозволити отпочињање путовања уколико аутобус не испуњава наведене услове у погледу техничке исправности, потребног броја седишта и одговарајуће удобности, као и у случају када возачево психофизичко стање оправдано указује да није способан да безбедно управља аутобусом (алкохолисаност, умор, болест и сл.) о чему ће одмах обавестити надлежни орган Министарства унутрашњих послова.

Директор школе је дужан да организује консултативне разговоре пре извођења путовања, што подразумева укљученост свих интересних група у процес одлучивања и планирања.

Пре изведеног путовања наставници и ученици ће бити упознати са правилима понашања којих су дужни да се придржавају.

Правилима понашања потребно је прописати да је:

- забрањено пушење, конзумирање алкохола и опојних средстава за наставнике и ученике;

- неопходно да све предвиђене дневне активности морају бити реализоване до 24,00 часа;

- неопходно обезбедити лекара пратиоца за путовања дужа од два дана;

- за сва путовања дужа од једног дана неопходно је да родитељи (старатељ) доставе здравствени лист.

Здравствени лист садржи податке о здравственом стању ученика на основу здравственог картона и прегледа ученика, а попуњавају га родитељ (старатељ) ученика, ординирајући лекар и лекар пратилац, односно лекар у месту где ученик борави за време путовања. Тајност података из здравственог листа мора бити обезбеђена и о овоме се стара директор школе, одељенски старешина и лекар.

План дежурства ученика и наставника за време путовања саставни је део плана и програма екскурзије, зимовања, летовања и кампа.

Извештај о извођењу екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа

Након изведеног путовања, стручни вођа и представник туристичке агенције сачињавају забелешку о извођењу путовања, након чега стручни вођа у року од три дана сачињава извештај, који подноси директору, са оценом о извођењу и квалитету пружених услуга.

Извештај се доставља савету родитеља и наставничком већу ради разматрања, а школском одбору ради разматрања и усвајања.

Одељенски старешина упознаје родитеље са извештајем на родитељском састанку. Извештај о путовању је саставни део годишњег извештаја рада школе.

Уколико се приликом разматрања извештаја о реализацији путовања оцени да предвиђени програм није реализован или да туристичка агенција није испоштовала уговорне обавезе, школа је дужна да у року од осам дана, од завршетка путовања, поднесе приговор агенцији и да о томе обавести, Министарство просвете и спорта и Министарство трговине, туризма и услуга.

НАСТАВА У ПРИРОДИ

Циљ

Циљ организовања наставе у природи јесте остваривање одговарајућих садржаја наставних и ваннаставних активности из наставног плана и програма основне школе, у климатски погодном месту из образовно-васпитних, здравствено-рекреативних и других разлога.

Задаци и садржај

Задаци и садржаји наставе у природи остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе.

Задаци који се остварују реализацијом програма наставе у природи су: проучавање објеката и феномена у природи и уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота; подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Припрема и извођење наставе у природи

Настава у природи организује се за ученике од првог до четвртог разреда, у трајању од седам до десет дана, уз претходну писмену сагласност родитеља, за најмање 80% ученика одељења.

За ученике који не одлазе на наставу у природи, школа је дужна да организује наставу.

Настава у природи може се изводити само у објектима који испуњавају услове за извођење предвиђених наставних и ваннаставних садржаја.

За непосредно извођење наставе у природи одговоран је наставник разредне наставе. Он је посебно задужен за:

- 1) животну, здравствену и материјалну безбедност ученика;
- 2) реализацију наставног плана и програма;
- 3) смештај у превозу, објекту и за исхрану ученика;
- 4) понашање ученика;
- 5) организацију активности ученика у слободном времену;
- 6) хигијену и облачење ученика и друго.

Уколико се ученик разболи, наставник разредне наставе дужан је да обавести директора школе и родитеље о болести ученика.

Избор агенција ће се спроводити у складу са Законом о јавним набавкама.

Агенција мора да поседује одговарајућу лиценцу Министарства трговине, туризма и услуга и да испуњава друге услове прописане Законом о туризму.

Директор је дужан да од агенције затражи документацију којом она доказује референце и искуство у ђачком и омладинском туризму.

Директор школе је дужан да запосленом који путује изда путни налог.

О висини надокнада за наставнике одлучује савет родитеља и оне се обрачунавају у бруто износу и исплаћују у складу са законом, на терет родитеља ученика који путују.

Програм наставе у природи остварује се на основу планираних садржаја.

Школе су дужне да у условима јавног позива (тендера), наведу све врсте садржаја који ће бити реализовани, тако да ће родитељи бити ослобођени било каквих накнадних издатака за време извођења путовања.

Након избора агенције програм наставе у природи и општи услови путовања се обавезно достављају родитељима на писмену сагласност.

Програм наставе у природи и општи услови путовања морају да садрже све елементе прописане Законом о туризму.

Наведене писмене сагласности су саставни део уговора којег директор установе закључује са одабраном агенцијом.

Агенција је дужна да се придржава утврђених општих услова и програма наставе у природи, јер су у њима садржани елементи уговора који се тада закључује.

Школа може да распише јавни позив (тендер) неколико месеци пре реализације наставе у природи (за наставу у природи планирану за прво полугодиште, у периоду фебруар-март текуће године, а за наставу у природи планирану за друго полугодиште, у периоду октобар-новембар претходне године).

Уговор који закључују директор школе и агенција, треба да садржи елементе:

- појединачну и укупну цену (број путника);
- начин плаћања (број рата), услови задржавања износа гаранције;
- податке о водичу;
- податке о аниматору;
- податке о рекреатору;
- податке о здравственој заштити;
- податке о броју гратиса.

Саставни и обавезујући део уговора су и услови из понуде дате у јавном позиву (тендеру), програм и општи услови путовања.

Приликом закључивања уговора са агенцијом која организује превоз, директор је обавезан да обезбеди да превозник пре отпочињања путовања поднесе:

- за аутобусе који нису старији од 5 година - доказ о техничкој исправности не старији од 6 месеци;
- за остале аутобусе – записник о извршеном техничком прегледу аутобуса, не старији од 5 дана;
- тахографске улошке за претходна два дана – за возаче који су ангажовани за превоз ученика.

Приликом уговарања наставе у природи, директор је у обавези да обезбеди потребне услове за удобан и безбедан смештај ђака у односу на ангажовани број аутобуса и расположиви број седишта, као и да се превоз не врши ноћу, у времену од 22 до 05 часова.

Директор школе је у обавези да обавести надлежни орган унутрашњих послова о превознику, месту и времену поласка ученика, као и броју ангажованих аутобуса и броју пријављених ученика, наставног и другог особља које учествује у извођењу путовања. Орган унутрашњих послова ће

извршити контролу документације о техничкој исправности возила предвиђених за превоз, најкасније 48 сати пре отпочињања путовања.

Директор неће дозволити отпочињање путовања уколико аутобус не испуњава наведене услове у погледу техничке исправности, потребног броја седишта(број седишта у превозном средству, мора бити једнак или већи од укупног броја путника) и одговарајуће удобности, као и у случају када возачево психофизичко стање оправдано указује да није способан да безбедно управља аутобусом (алкохолисаност, умор, болест и сл.) о чему ће одмах обавестити надлежни орган Министарства унутрашњих послова.

Директор школе је обавезан да организује консултативне разговоре пре извођења наставе у природи, што подразумева укљученост свих интересних група у процес одлучивања и планирања.

За извођење наставе у природи неопходно је да родитељи (старатељ) доставе здравствени лист.

Здравствени лист садржи податке о здравственом стању ученика на основу здравственог картона и прегледа ученика, а попуњавају га родитељ (старатељ) ученика, ординирајући лекар и лекар пратилац, односно лекар у месту где ученик борави за време путовања. Тајност података из здравственог листа мора бити обезбеђена и о овоме се стара директор школе, одељенски старешина и лекар.

Извештај о извођењу наставе у природи

Након изведене наставе у природи, наставник разредне наставе, сачињава извештај, који подноси директору у року од три дана, са оценом о реализацији и квалитету пружених услуга.

Одељенски старешина и представник туристичке агенције сачињавају забелешку о изведеној настави у природи.

Извештај се доставља савету родитеља и наставничком већу ради разматрања, а школском одбору ради разматрања и усвајања.

Одељенски старешина упознаје родитеље са извештајем на родитељском састанку. Извештај о извођењу наставе у природи је саставни део годишњег извештаја рада школе.

Уколико се приликом разматрања извештаја о извођењу наставе у природи оцени да предвиђени програм није изведен или да туристичка агенција није испоштовала уговорне обавезе, школа је дужна да у року од осам дана, од завршетка наставе у природи, поднесе приговор агенцији и да о томе обавести, Министарство просвете и спорта и Министарство трговине, туризма и услуга.